

slezské. Pro právní oblast země Slovenské a Podkarpatoruské bohužel dosud takového souborného díla postrádáme. Při posouzení obsáhlosti a nákladnosti nového díla namane se zajisté otázka, bylo-li v dnešní době účelné zpracovati obšírně tento úsek finančního práva a není-li praktická cena díla ohrožena tím, že by v dohledné době došlo ke slibované unifikaci a kodifikaci poplatkového práva. Naše veřejnost jest totiž řadu let utvrzována v myšlence, že příprava nového poplatkového zákona již tak pokročila, že v dohledné době dojde k jeho ústavnímu projednání. Nutno proto upozorniti na hlas odborníka, zúčastněného na věci, prof. Dr. Funka, který nedávno v č. 28 Hospodářské politiky (z července t. r.) veřejně prohlásil, že »fakticky není hotovo nic, co by mohlo býti podkladem opravdu vážným pro žádoucí reformu a unifikaci«. Této skutečnosti byli si autoři jistě vědomi, když rozhodli se vydati toto dílo.

Úvod druhého dílu podává v krátkosti výstižný a cenný přehled dosavadní literatury o poplatkovém právu, na jejímž podkladě dílo buduje dále. Spis svým pojetím a uspořádáním nemá býti ani kritickým podáním systému poplatkového práva s hlediska finančně-vědeckého, ani pouhou informativní pomůckou k praktickému poznání poplatkového práva. Autoři sami v předmluvě označují dílo za soustavný stručný výklad zvláštní části poplatkového práva, platného v zemích historických, s bohatým výběrem judikatury k poplatkovému sazebníku a k zákonům jej doplňujícím podle stavu ke konci roku 1935.

Dílo má poslání jak teoretické, tak i praktické. Skládá se ze dvou částí, totiž z »Nástinu zvláštní části poplatkového práva, platného v zemích České a Moravskoslezské«, zpracovaného Siblíkem a zaujímajícího asi třetinu knihy, a z »Výboru z judikatury«, zpracovaného Blattnerem. Po stránce teoretické má význam především Siblíkova část knihy, a to jako studijní pomůcka zejména pro odborné zkoušky finančních úředníků, advokátů, notářů a pod.; její předností jest, že uvádí k jednotlivým statím aspoň nejdůležitější díla odborné literatury o projednávaném tématu, k jehož vysvětlení přispívají tyto poukazy zejména tam, kde pro obsáhlost projednávané látky nelze podati vyčerpávající výklad. Nástin se nevyhýbá ani četným sporným otázkám, na které výstižně upozorňuje nestranným způsobem, kterým se nezkresluje úsudek čtenářů o věci. S poukazem na stanovisko, zastávané v literatuře, jsou tu osvětleny rozpory názorů judikatury nejvyššího správního soudu a finanční správy, jak je tomu zejména v otázce zpoplatňování příslušenství, darů

listinou neosvědčených, disolucí a různých obchodních písemností, jejichž poplatnost byla loňského roku upravena výnosem ministerstva financí č. 52.817/35, který se stal podnětem novinářských polemik.

Se zřetelem k praktické potřebě a k lepšímu pochopení, zejména některých složitějších poplatkových předpisů, jako na př. v oboru daně z obohacení, převodních poplatků, poplatků ze společenských smluv a disolucí, jsou připojeny praktické příklady. — Blattnerův výbor z judikatury přináší úctyhodný počet 4002 judikátů, vzorně sestavených podle jednotlivých sazebních položek poplatkového zákona a zákonů jej doplňujících.

Pro usnadnění používání díla jest připojen podrobný věcný rejstřík, jenž obsahuje okrouhle půlčtyřtisíce hesel. Tento počet hesel sám svědčí nejlépe o tom, jak rozsáhlá látka jest v díle zpracována. Ke knize jest připojen též časový přehled předpisů. Vhodná a pečlivá typografická úprava přispívá rovněž k přehlednosti knihy.

Muchka.

Dr. C. Heller Dr. M. Lappert
a doc. Dr. K. Čákrť **Poplatkové zákony, platné v zemi České a Moravskoslezské**, zákony o dávkách za úřední úkony s judikaturou, výnosy, poznámkami atd., svazek I., 1936, stran 856, cena 190 Kč.

Zároveň s »Československým právem poplatkovým« byl ukončen I. svazek sešitového vydání tohoto díla. Jde tu o komentované texty poplatkových zákonů, platných v zemích České a Moravskoslezské, a zákonů o dávkách za úřední úkony, které podle II. vydání známé knihy Heller-Lappert »Die Gebührengesetze mit Entscheidungen« z němčiny přeložil a po stránce formální upravil doc. Dr. Kazimír Čákrť. Je-li výklad poplatkového práva nesnadným úkolem, je neméně obtížné sestaviti přesný text všech dnes platných poplatkových zákonů takovým způsobem, aby se v nich aspoň praktický právník vyznal. Požadavku úplnosti bez újmy přehlednosti vyhovělo německé vydání Heller-Lappertova díla dokonale, již proto, že navázalo na vžitý způsob vydání Manzových komentovaných zákonů. Ukázalo se proto vhodným, aby bylo zpřístupněno též české veřejnosti. Přeložení díla bylo však ztíženo především tím, že velká většina poplatkových ustanovení, platných v historických zemích, má dosud autentické znění německé. Krom toho změny, provedené v poplatkovém zákoně pozdějšími doplňujícími zákonnými předpisy, způsobily takovou roztříštěnost a obsáhlost poplatko-

vých ustanovení, že dnes ani není dobře možno sestavití pravé a souvislé znění dosud platných ustanovení poplatkového zákona, na př. o způsobu zapravování poplatků kolkem (§ 4 popl. zák.), nebo přímo (§§ 5 a 28 popl. zák.), o výměně kolků (§ 41 popl. zák.), o ohlašovací povinnosti a její lhůtě (§§ 43, 44 a násl. popl. zák.), o platební povinnosti a ručení za poplatky (zejména §§ 68 a 72 popl. zák.), o poplatkovém zvýšení (§§ 79 a násl. popl. zák.) a pod.

Překladatel proto uvedl za českým překladem poplatkového zákona též jeho úřední autentické znění německé z roku 1850. Tím umožnil nejen kontrolu překladu, zejména tam, kde nelze nalézt výstižný český výraz, pojmově se kryjící s autentickým textem, nýbrž také poznání právních zásad, stanovených původním textem poplatkového zákona. Po stránce jazykové byl překladatel veden snahou podati především věrné vystižení textu zákona. Upozorňuje proto sám na tuto okolnost, aby bylo zřejmé, že úkol ten nelze vždy provést v souladu s požadavky správné češtiny. Výklad terminologie nejdůležitějších pojmů jest uveden v úvodních poznámkách.

Vhodně zvětšeným formátem knihy a dokonale provedenou typografickou úpravou bylo dosaženo bezvadné přehlednosti, která při obsáhlosti poplatkových předpisů jest hlavním předpokladem snadného používání.

Knihy jest rozdělena na tři díly, z nichž první obsahuje text poplatkového zákona bez sazebníku, druhý díl tvoří chronologicky uspořádané zákonné předpisy, doplňující poplatkový zákon, které jsou rozděleny do jednotlivých částí po skupinách, tvořících obsahový celek, na př. předpisy o kolkách a kolkování, nemovitostní poplatky, daň z obohacení (darovací a dědická), soudní poplatky, poplatky z pojištění smluv, listiny o dopravě nákladu, mezistátní právo poplatkové. Třetí díl knihy jest věnován materialím (důvodové zprávy, pamětní spisy), které jsou cennou pomůckou pro poznání uvedených právních předpisů poplatkových. Texty zákonů byly doplněny nejnovějšími předpisy (viz na př. ustanovení o unifikační půjčce — zákon č. 128/1936 Sb. z. a n.; ustanovení o právu chudých — zákon č. 161/1936 Sb. z. a n.). Rovněž i judikatura (viz na př. nálezy u § 31 cís. nař. č. 278/1915 ř. z. o darovacím poplatku, zejména důležité usnesení odborného plenu n. s. s. ze dne 8. června 1936, č. pres. 144/36 o darovací dani z věna nebo výbavy, neosvědčené listinou).

Jest jen vítati, že druhý svazek díla, jenž bude obsahovati poplatkový sazebník, předpisy o poplatkovém osvobození, jiných poplatcích a dávkách za úřední úkony ve věcech správních, počal již vycházeti v sešitovém vydání.

Muchka.

Po časopisech.

Vymáhání premií pojišťovnou Fénix.

Pod titulem »Může Fénix žalobou vymáhati prémie« uvádí »Pojistný praktik« v 1. čís., I. roč. 1936, str. 4 a n., že otázka povinnosti placení premií nebyla řešena nějakým novým zákonem nebo vlád. nařízením a nutno ji proto zodpovědět na podkladě dosavad platných zákonů ustanovení. Tu přichází v úvahu § 1052 obč. z., podle něhož jest Fénix povinen plniti neztenčeně tak, jak bylo pojišťovnou smlouvou sjednáno a dále § 871 obč. z., poněvadž pojistník nebyl by uzavřel smlouvu, kdyby byl věděl, že druhá strana mu slibuje více než může, resp. bude moci plniti a Fénix zavdal pojistníku k omylu podnět, poněvadž se

dělo vše, co mohlo pojistníka přivábiti k pojišťovně (příznivé bilance, inserty, články s nejlepšími informacemi a j.). Jest bezvýznamna event. kalkulace Fénixu se změnou finanční situace v budoucnu, nýbrž rozhoduje jedině skutečný stav v přítomnosti. Pojistník není tedy smlouvou vůbec vázán a nemusí platiti prémie.

Především upozorňujeme, že jde jen o premie pojištění úrazového, nikoli životního, neboť životní pojišťovny dávají přednost propadnutí zaplacené první prémie a zániku pojišťovací smlouvy a následné premie životního pojištění nežadují. Od pojišťovny Fénix jsme na dotaz obdrželi vyjádření, z něhož uveřejňujeme: